

Kulturális-közéleti havilap, harminckilencedik évfolyam

2012 október Próza

Podmaniczky Szilárd: Pörk

A fiam születésnapján esett az eső. Az idegeket fölborzolta a szél, majdnem elfelejtettük a köszöntőt. Noémi koktélt kavart, azzal koccintottunk. A hideg miatt nem akartam koktélt inni, de amikor megéreztem a menta és a citromfű illatát, nem tudtam ellenállni. Mi is volt az ajándék? Ja, igen, hogy a másik fiam hazajött Londonból.

Még előtte hetekkel megígértem, hogy sütök valamit a grillezón, de az időjárás mindent fölborított. Úgy másfél héttel később, mikor száz ágra sütött a nap, rászántam magam, hogy összedobok valamit a vaslapon.

Noémi napokkal előtte földarabolta és bepácolta a csirkemellet. Hagymában, fokhagymában, sóban és olívában állt két napot. Már lehetett újkrumplit kapni, vettem két kilót. Az aprókat válogattam, aminek a héját sem kell lekaparni.

Tíz órakor összetrombitáltam a tüzet. Alulra hirdetési újságot raktam gombócban, rá a télen leszakadt apró diófaágakat, aztán vastagabb szilvafát. Elővettem a kanadai hasítófejszét, és a bográcsozó mellett álló tuskón fölhasítottam néhány meggyfarönköt.

Az utóbbi időben nagyon rosszul égnek a hirdetési újságok. Meglocsoltam a papírt néhány centiliter szúnyogriasztó folyadékkal. Régen, amíg volt egy kisebb tartályban, benzint használtam. Még le sem esett a lángoló gyufa, mikor berobbant a máglya. Mióta régi téglából épített bográcsozóm van, nem használok benzint. Ha befolyik a szellőzőnyílásba, és ott gyullad be, könnyen fölrobban az egész. Így is várni kell, amíg fél lángra visszaég az első gyújtás. Különben fölcsap a láng a vaslapra, és begyújtja az olajat.

Noé, mikorra főzzem meg a krumplit, kérdezte Noémi. A levegő lassan járt a nyírfa ágai között.

Úgy háromnegyed óra, mondtam. Noémi kihozta a húst és a húslapátot a tálalóasztalra. Leült a lépcsőre és nézte a tüzet.

A múltkor délelőtt a tizenegyes vonattal jöttem Pestről, mondtam Noéminek. Egészen Érdig nyugodtan utaztam, válaszoltam a leveleimre, és ittam pár korty hideg ásványvizet. Aztán beállított egy nyugdíjas banda, és leültek oldalt a négyes ülésre. Először ketten voltak. Percekig arról beszéltek, milyen jó kis hely ez a négyes ülés. Közel az ajtóhoz, odasüt a nap. Koros férfi és nő volt. Láttam rajtuk, hogy izgatottak. A nő a térdét ütögette, a férfi az állát dörzsölte félpercenként. Aztán megjött egy újabb nő, majd percekkel később a harmadik, aki elővett a táskájából egy üveg pálinkát, és körbeadta. Egymás szavába vágva kiabáltak, izgultak, mint a gyerekek. Aztán smároltak. Keményen nyelveztek, a másik kettő szemben nézte, mint a tévét. Gondoltam, ezek tovább is mennek a témában. Az öregember be akart nyúlni a nő szoknyája alá, akkor vette észre, hogy nadrágban van. Büdösek és ápolatlanok voltak. Fölálltam, hogy átmelegyek a másik fülkébe, különben elhányom magam, de a sovány nyugdíjas, amelyik

megunta nézni a smárolást, lehúzta az ablakot, és maradtam.

Minden utadról hozol haza hasonló sztorit. Veled mindig történik valami, mondta Noémi. Talán más meg se jegyezné, de te megjegyzed. Megjegyzel mindent, miközben arra meg nem emlékszel, hogy hova akarom a paradicsomokat ültetni. Figyelsz te rám egyáltalán, Noé?

Most mit kezdjek a paradicsomültetéssel? Oda ülteted, ahová akarod. Amikor elmondtam a véleményemet, hogy szerintem mit, hogyan kellene, arra az volt a válasz, hogy úgy hülyeség. Főlöszleg két dudás egy csárdában. A kert a tiéd, a dolgozószoba az enyém.

Noémi fölállt, és bement a házba, fölrakta a krumplit. A tűz elcsendesedett. Lemostam a háromlábú vaslapot, és a tűz fölé raktam. Szeretem nézni, ahogy az a kevéske víz pillanatok alatt elforr az izzó vaslapon. Elszáll és megy a felhőkbe. Derült volt az ég.

Ráborítottam a kiló húsz deka pácolt csirkemellaprót a vaslapra, és óvatosan széthúztam. Régebben néhány perc eltelte után fölforgattam a húst a lapáttal. Pedig jobb, ha megvárom, amíg rozsdabarnára pörkölődik, utána már magától elengedi a vasat. Ha erőszakkal tolom alá a lapátot, a hús morzsalékos lesz, és a morzsalék előbb-utóbb odaég.

Azt hiszem, szeretek főzni. De csak akkor, amikor kedvem tartja. Ha sokszor hetekig magam vagyok itthon, főzök egy ragulevest és kész. Néha megszakítom egy paradicsommártásos tésztával, amire az utóbbi időben zöldpenészes márványsajtot morzsolok. A paradicsomszószt pedig fokhagymával és apróra vágott petrezselyemzölddel bolondítom. Meg cukor, ha savanykás a paradicsom.

Odabentről tompa nyögést hallottam. Mióta Noémi majdnem levágta az ujját a házassági évfordulónkon, azóta különös figyelemmel vagyok a konyhai zajok iránt.

Az a rohadt kés, kiabálta Noémi.

Mi van, már megint elvágta?

A tökömbe, olyan bot ez a kés, hogy a torkomat se bírnám elvágni vele.

Na, azon könnyen segíthetünk, mondtam. Elővettem a fenőrudat, amiről néha a sztriptízbárok rúdja jut eszembe, amire felcsavarodnak a lányok. Gondolom, délelőttönként a kést feni rajta a szakács. Innen is látszik, hányszor jártam sztriptízbárban.

Azt hiszem, kétszer. De ott nem volt rúd. Elfüggönyözhető kabinok voltak, amiben azt kért a vendég, amit akart. Én csak piáltam, és néztem ezt a világot. Nem mintha nem lettek volna formásak a csajok, de nekem ez így nem működött, még piásan sem. Ehhez túl romantikus vagyok. A napokban gondoltam bele, hogy nekem valójában romantikus szerelmesregényeket kellett volna írnom, titkos találkákról, félmosolyokról és szempillantásokról, amelyek örök kétségek között centrifugázzák ki az ember szívét. Ehelyett lázadtam, minden ellen, mert jobban esett. Mára meg kiöregedtem a lázadásból. Milyen az, amikor egy vérnyomáscsökkentőt és értágítót zabáló ötvenes barom lázad? Nevetséges. Mégis hiányzik.

Noé, elaludt a tűz, kiabált rám Noémi.

Az bizony el. Dobtam rá néhány vékonyabb fát, és megforgattam a húsdarabokat, most már szépen megbarnultak.

Min filozofáltál már megint?

Semmin.

Már arra is képtelen vagy odafigyelni, amit csinálsz.

Most elmondjam, hogy néhány perce még sztriptízbárban jártam, és siratom a fiatalságomat? Marhaság. Már maga a gondolat is. Vajon milyen gondolatok keringhetnek Noémi fejében, amiről nem tudok? Esős őszi délután, amikor úgy érezte, minden rendben van körülötte? Semmit nem tudunk egymásról. De kell-e részleteiben ismerni a másik életét? Valószínűleg nem.

Képzeld, mondtam Noéminek, hogy aztán az a csokolózós öregasszony felvett magára egy rikító zöld pólót, és abban forgott. Na, milyen vagyok? És képzeld, valami lányos mosoly ült ki az arcára. Én meg elszégyelltem magam. Az ő élete ez. Pálinka- és dohányszagú, nyomorult és kisszerű. De nem, én vagyok kisszerű, ha ezt állítom. Aztán műanyag klipszeket vett elő, lilákat. Elkérte a másik nő tőle, mire a többiek egybehangzóan azt állították, hogy neki jobban áll, mert valamivel fiatalabb. Aztán addig könyörgött, amíg nekiadta, pedig ezzel akarta díszíteni magát az estén. Mennyibe kerül egy ilyen?

Fogalmam sincs, mondta Noémi, ő soha nem hordott ilyen bigyókat. Csak egy kis piros köves aranyat, amit a nagymamájától örökölt. Gyűrű semmi. Nyaklánc semmi. Én se lógotok magamon semmit. Valamiféle neutralitás volt az álmod, a csupaszság, semminek sem a rabja lenni. Csak annyit elvenni a világból, amennyi a létfenntartáshoz kell. Nem hazugság ez? Önáltatás, hiszen mindenem megvan, semmiben nem szenvedek hiányt. Lehet, hogy az értágítótól még a mellem is kinő.

Újra megforgattam a húst, finom illatok szálltak a nyírfa lombjai közé.

Szóval, mondtam Noéminek, lassan megbarátkoztam a bolondos öregekkel, mikor megérkezett egy férfi, azt gondoltam, a társuk. Drapp öltönyt viselt, edzőcipőt, és iszonyatosan le volt sülve. A fejét egy fehér kalapocskos fedte, amelyet egy-két éves babák fejére húznak a napsütés ellen. Abszolút beleillett a képbe.

Melyik megálló lesz Debrecen, kérdezte a kalapos.

Egyik se, válaszolt a férfi.

Hogyhogy?

Úgyhogy ez a vonat Siófokra megy.

Siófokra? Nekem azt mondták, hogy Debrecenbe.

Barátom, a Déliből nem megy vonat Debrecenbe. Nem csak a vonatot, a pályaudvart is eltévesztetted.

A kurva életbe. És ez most mi lesz?

Székesfehérvár.

A férfi tátott szájjal nézett maga elé.

És innen hogy fogok hazamenni?

A vonat megállt, elindult a peron felé.

Úgy látom, neked nem ajánlott a vonatozás. Kölcsönözz inkább biciklit, azzal menj Debrecenbe.

Jót röhögtek rajta. A röhögéstől pedig izzadtak, folyt a zsírjuk a ruhára.

A fickó leszállt, a zsebébe gyúrta a fehér sapkát, mintha az tehetne mindenről. Három vasutas is elment mellette, de nem kérdezett semmit. Hogy fog ez innen hazajutni?

Az ilyeneket szokta aztán elütni a vonat, nem?

Nem tudom, Noémi, könnyen meglehet. Most utóbb azt gondolom, hogy talán beteg volt.

Mindenre találsz fölmentést, a hülyeségre is. Rögeszmés humanista vagy, Noé.

Inkább naiv. Azért merek belefogni annyi mindenbe, mert nem mérem föl a következményeket. Csak csinálom.

Hozhatom már a krumplit?

Igen, és csinálj egy liter húslevest a zseléből.

Az tömény lesz és sós.

Nem sóztam meg semmit.

A krumpli félig megpuhult. Ráöntöttem a vaslapra, és elkevertem a hússal. Dobtam két fát a tűzre. A hús egészen barna lett, illatos és csillogó. A kertben letéptem néhány zsályalevelet, medvehagymát és rozsmaringot. Megmostam a kerti csapon. Átforgattam az ételt, a krumpli helyenként megpirult.

Egy rigó szállt a fűzfára. Margaríta! Margaríta! Ezt fütyülte. Aztán elszállt, mielőtt belekocszolt volna az ebédbe.

Noémi meghozta a húslevest. Óvatosan ráöntöttem a lapra, ami enyhén homorú. Eligazgattam benne a húst és a krumplit, hogy mind víz alá kerüljön, és jól égő, száraz nyírfahasábokat dobtam a tűzre.

A tűz fölé hajló nyírfa társa volt, de építkezés közben kivágták. Pedig nem volt útban. Már ahogy én megitélem. Kivágtak még két meggyfát is, az egyiket villám sújtotta, úgy élt éveken át, félig a földre hajolva. A másik apró cigánymeggy volt, körülbelül a nappali közepén állna.

Noémi kihozott négy szem hideg epret, és a számba tömte. Csöpögött az ujjáról a víz.

Aztán mi lett az öregekkel, kérdezte.

A végére elfáradtak. Csendes izgalom telepedett rájuk, közeledtünk Siófokhoz. És végre újra volt térerő az internethez.

Nem tudom, miért nevezik ezeket mobil eszközöknek? Se a vonaton, se az autópályán nem tudom használni rendesen. Összevissza ugrál a térerő, már ha van.

Az öregek leszálltak, és mintha az egész vonat kiürült volna.

Hiányoztak, mi?

Nem, Siófok után megszűnik az élet. Vagyis kívülről úgy látszik, hogy alig utaznak a vonaton. Siófok után két horgász ordibált egymásnak az átjáróban, hogy most nézd meg, ezeket a vonatokat is be kéne zárni, nincs rajta senki, csak viszik a pénzt. Láttad volna a Déliben, fafejűkém!

Újra a lapátért nyúltam és megforgattam az ételt. Beleraktam a fűszernövényeket, amitől úgy illatozott, mint egy isten. A leves leoldotta a vaslapról a pörköt, barna lett a lé, és most már a krumpli is. Pici sót szórtam rá. Ha visszasütöm zsírára, akarom mondani, olajára, akkor kész, lehet tálalni vizes uborkával, meggybefőttel, és pityókás kenyérral.

Egyébként mégsem ürült ki teljesen a vonat, a hátam mögött megszólalt egy női hang.

Szia, picurkám, még fél óra, és nálad vagyok... Nem, nem hiányoztál. Vagyis de, de nem azért... Kicsit uncsi nekem ez a vonatozás már, aztán elengedem magam... Jóképű volt, fizetett egy sört, és volt ott egy raktár sok dobozzal... Nem, dehogy is akarlak elhagyni. Eszembe se jutott, csak jólesett... Nyugodj meg, kívánni fogom most is... Nem akarok ideköltözni, télen nincs munka a Balatonon... Nem, nem akarom, hogy a stricim legyél, az elrontsa a kapcsolatot... Nem, a számba nem vettem, nyugodt lehetsz, hogy ilyen rövid ismeretség után nem... Hát, hátulról, aztán lefeküdtem a dobozokra. Tudod, milyen jó dobozon csinálni?... Ne hozzád haza, az banánszagú... Dehogy, picurkám, dehogy akarlak elhagyni. Most is vonatozok hozzád. Vagy nem? De... Na, jó, most leteszem, mert lemerülök...

És, megnézted, kérdezte Noémi.

Nem, nem láttam az arcát, csak a feje búbját, mielőtt leszálltam.

Szőke volt?

Nem, fekete. Koromfekete. Az ablakon át is ránéztem, de nem láttam, mert felállt és szedelődzködött. Hatalmas feneke volt, mint egy poggyász.

Szeretnél magadnak egy ilyen csajt, kérdezte Noémi.

Ez övön aluli.

Mármint oda szeretnéd?

Na, jó, ezt itt fejezzük be!

Miért, csak kérdeztem.

Persze, pont erre van szükségem. Ez a férfiábránd netovábbja.

Miért, mi a férfiábrándod?

Nem szoktam ábrándozni.

Nem? Te nem?

Nézd, nekem nem azzal telt az életem, hogy babákat vettem le a lábukról.

Éppen ezért.

A fejben sok minden megfordul. Ha akarod tudni, bármi. De aztán szelekt!

A tűzben hatalmasat pattant a parázs, egészen a kert közepéig kilőtt egy füstölgő fadarabot.

Megint benzinnel gyújtottad meg?

Noémi, nem.

Végre megérkezett a megoldás, a fiunk. Terítettünk és asztalhoz ültünk. Pazarul sikerült.

Nem érzitek, mondta Noémi, valami időnként kicsit olyan kesernyés.

És tényleg az volt.

De mitől, kérdeztem, alig használtam csak pár alapanyagot.

Milyen fűszert tettél bele?

Izét, medvehagymát, zsályát és rozmaringot.

Beleraktad azt a kis rozmaringot, amit tegnap ültettem?

Dehogy raktam, ott abból a bokorból törtem pár szálat.

Noé, az nem rozmaring!

Hát mi a túró?

Az curry.

Pedig tök úgy néz ki, mint a rozmaring.

Neked.

Akkor bocs. A curry ebben az ételben keserű.

Mert a szárat raktad bele, félhótás.

De azért nem ehetetlen.

Nem.

A hús puha volt, a krumpli omlós és barna, egy darabig szóttlanul ettünk.

Azt meséltem, hogy a múltkor megjelent a vonaton az ördög?

Nem. Azt még nem.

Egyedül ültem az egész kocsiiban. Kint sötét volt, és éppen eszembe jutott, hogy ha most történe velem valami különös, senki nem hinné el, mert nem lenne szemtanú. És ahogy erre gondoltam, megjelent egy arc jobbról. Közvetlenül a képembe nézett. Üvöltöttem a félelemtől. De amikor megéreztem az áporodott piaszagot, kissé lenyugodtam, bár a kérdése azért nyugtalanító volt.

Ki vagyok én, mit gondolsz?

Fogalmam sincs, válaszoltam az ördögnek, hosszú és vastag, a méreténél nagyobb kék

kabátot viselt.

Az ördög kék kabátban?

Ne szakíts félbe! Szóval, megkérdezte vagy ötször, mire végre kinyögte, hogy ő volt az utolsó magyar tengerjáró hajó, a Vörösmarty kapitánya.

És, elhitted?

Nagyon meg volt rogyva. Azt mondta, ő már nem tud mit kezdeni a földön. Ő hajóskapitány volt. Kapitány, érted? A civil élet pedig pokol. Csupa rendetlenség és kiszámíthatatlanság.

A civil élet pokol, mondta az ördög.

Elvicceled, Noémi!

Ei. És aztán?

Aztán Siófokon leszállt. Pontosabban leszállították, mert nem emlékezett arra, hogy ott akart leszállni. Vagy ilyesmi. De sokáig ült velem szemben, és nézett. Beszélgetni akart. El akarta mondani az életét, de már nem sokra emlékezett. Szilánkjaira szétesett büszkeség.

Az ebéd után elmosogattunk, én lefeküdtem aludni, elnyomott az ebéd. Szieszta. Azt álmodtam, hogy a gyerekkori falumban, a temető és a Tüzép-telep között lévő foci pályát elárasztották vízzel. Ilyen mellmagasságban. És én egy műanyag ballonba szúrt behajtani tilos táblába kapaszkodva úszkállok.

Mire fölébredtem, már besütött a szobába a lemenő nap. Olyan füstszagom volt, mint akit megpörköltek.

Tetszik

Legyél az első az ismerőseid közül, akinek ez tetszik.

Kapcsolódó írások:

1. **Podmaniczky Szilárd: Két repülőjegy** Hiába mondtam az anyukámnak, hogy már május van, nem engedett...
2. **Podmaniczky Szilárd: A tenger** Nem is értem, hogy történhetett ez velem, pedig mindig jó...
3. **Podmaniczky Szilárd: A kis kavics** Apuról igazából csak azt tudnám mondani, hogy folyton szerelmes anyuba,...
4. **Podmaniczky Szilárd: Anyu, apu, Karcsi meg én** Nekem úgy hozta az élet, hogy nem kell csinálni semmit....
5. **Podmaniczky Szilárd: A nap fehér fénye** Keskeny fénycsík vonult végig a szoba falán. A fejem fölött...

Cimkék: **Podmaniczky Szilárd**